

HEFFINGEN OP KOPIEËN VOOR PRIVÉ-DOELEINDEN IN BELGIË – REPROGRAFIE

WAT IS EEN HEFFING? Heffingen op kopieën voor privé-doeleinden (ook genaamd “auteursrechtheffingen”) werden in de jaren ‘60 ingesteld als een vorm van onrechtstreekse compensatie, vergelijkbaar met een belasting, ter vergoeding van de rechthebbenden, voor de schade veroorzaakt door het wettelijk toegestane kopiëren voor privé-doeleinden. De heffingen worden in toenemende mate toegepast op alle soorten ICT-apparatuur en -informatiedragers, ongeacht het feit of zulke kopieën al dan niet daadwerkelijk gemaakt worden.

WAT IS REPROGRAFIE? Reprografie behelst de procedures van reproductie, herdruk of het kopiëren van grafisch materiaal op fotografische, elektronische of mechanische wijze.

WIST U DAT? Er in België een heffing van € 178,84 wordt geheven op all-in-one printers (printers die kunnen afdrukken, faxen en kopiëren), terwijl deze heffing in Duitsland slechts € 12 bedraagt en er in Nederland geen heffing toegepast wordt.

Belgische consumenten worden benadeeld doordat hun keuze daadwerkelijk beperkt wordt omwille van het feit dat sommige fabrikanten niet aanwezig zijn op de Belgische markt. Bovendien lopen Belgische consumenten het risico hogere prijzen te betalen dan consumenten in andere Europese lidstaten.

BASISPRINCIPES

EURIMAG, de *European Imaging Association*, onderschrijft het principe waardoor aan de rechthebbenden een billijke vergoeding dient toegekend te worden voor het gebruik van hun werken.

De billijke vergoeding van de rechthebbenden mag echter:

- de mededingingspositie van de Belgische markt niet verzwakken
- de Belgische consumenten niet benadelen door de keuze aan verkrijgbare producten en technologie te beperken
- het vrije verkeer van producten binnen de Europese interne markt niet verhinderen

PROBLEMEN MET HET HUIDIGE SYSTEEM

Het systeem dat op dit moment in België wordt gebruikt om het bedrag van de auteursrechtheffingen op reprografische apparatuur te bepalen, vertoont fundamentele tekortkomingen.

INNOVATIE WORDT BESTRAFT. Op dit moment zijn de heffingen in België gebaseerd op de snelheid van het apparaat. De sector investeert aanzienlijke bedragen in onderzoek en innovatie om steeds beter presterende producten aan te bieden. Echter: hoe hoger de snelheid van het product, des te hoger is de toepasselijke heffing.

TARIEVEN VAN AUTEURSRECHTHEFFINGEN VARIËREN STERK NAARGELANG DE SNELHEIDSCATEGORIE. Een apparaat dat maximaal 19 kopieën per minuut kan produceren, is onderhevig aan een heffing van € 55, terwijl een apparaat dat maximaal 20 kopieën per minuut kan produceren een heffing van € 178,84 ondergaat.

CONSUMENTEN WORDEN BENADEELD doordat hun keuze daadwerkelijk beperkt wordt, omwille van het feit dat sommige fabrikanten niet aanwezig zijn op de Belgische markt. Belgische consumenten lopen dientengevolge het risico hogere prijzen te betalen dan consumenten in andere Europese lidstaten.

VERSTORINGEN VAN DE INTERNE MARKT. Het Belgische systeem inzake auteursrechtheffing verstoort de Europese interne markt, aangezien de buurlanden van België veel lagere of helemaal geen heffingen toepassen op dezelfde producten. Dit systeem verzwakt de mededinging in de Belgische markt, hetgeen op zijn beurt het beschikbare bedrag vermindert voor de vergoeding van de rechthebbenden en auteursrechtenorganisaties. Er wordt verwacht dat de verkoop in België snel zal afnemen ten gunste van grensoverschrijdende (online) transacties.

ONZEKERHEID OVER HET BEDRAG VAN DE HEFFING. Elk product biedt de mogelijkheid te kopiëren aan verschillende snelheden. Hoe lager de kwaliteit van de kopieën, des te meer kopieën het apparaat per minuut kan produceren.

Het Koninklijk Besluit van 1997, dat de grondbeginselen vaststelt van het Belgische systeem inzake auteursrechtheffingen, voorziet geen enkel criterium met betrekking tot de snelheid, waarop de heffing gebaseerd dient te worden.¹

EURIMAG GAAT ERVAN UIT dat consumenten kopiëren aan de voorgedefinieerde standaardsnelheid van een apparaat. Een modern standaardapparaat produceert **gemiddeld 11 kopieën per minuut aan standaardsnelheid**.

REPROBEL CLAIMT dat het te betalen tarief gebaseerd dient te worden op de hoogste snelheid ("draft"-modus). Echter, om deze functie in te stellen, dient de consument doelbewust de instellingen van het apparaat te veranderen, hetgeen tevens een aanzienlijk kwaliteitsverlies met zich meebrengt. Een modern standaardapparaat produceert ongeveer **27,5 kopieën per minuut aan de maximale snelheid**.

Op grond van de oproep van REPROBEL om het bedrag van de heffingen te baseren op de maximale snelheid, is een standaardapparaat (zie afbeelding), met een gemiddelde **handelswaarde van € 100** onderhevig aan een **heffing van € 178,84**, die bovenop de winkelprijs betaald dient te worden.

Het huidige systeem is onhoudbaar, omdat niemand bereid is een heffing te betalen die bijna 180% van de winkelprijs van het apparaat bedraagt. Indien dit systeem aangehouden wordt, is het mogelijk dat fabrikanten van reprografische uitrusting zich verplicht zien om hun activiteiten op de Belgische markt stop te zetten.

OPLOSSINGEN

Om te zorgen voor:

- een competitieve Belgische markt
- een onverminderde keuze aan producten voor de Belgische consumenten
- het vrije verkeer van producten binnen de Europese interne markt

STELT EURIMAG HET VOLGENDE VOOR

EEN HEFFING DIE EVENREDIG IS AAN DE UITEINDELIJKE VERKOOPPRIJS VAN HET APPARAAT. Dit systeem garandeert een evenwichtige oplossing voor alle belanghebbenden. Aan de ene kant zullen de rechthebbenden een billijke vergoeding ontvangen en aan de andere kant zal het systeem buitensporige heffingen voorkomen, die op dit moment tot 180% van de aankooprijds oplopen. Het systeem, dat door EURIMAG wordt bepleit, wordt reeds met succes toegepast in andere Europese lidstaten (b.v. Oostenrijk).

TRANSPARANTE HEFFINGEN. Op dit moment is de consument zich zelfs niet bewust van het feit dat hij een heffing betaalt. EURIMAG is de mening toegedaan dat consumenten het recht hebben te weten dat ze een heffing betalen en voor welk doel de heffing aangewend wordt. Om de transparantie te bevorderen, stelt EURIMAG voor om **het bedrag van de heffing duidelijk te tonen**. Dit initiatief zou in lijn liggen met het succesvolle voorbeeld van de RECUPEL-toeslagen.

EEN EMPIRISCH ONDERZOEK NAAR HET GEBRUIK VAN DE APPARATUUR. EURIMAG stelt een onafhankelijk onderzoek voor om te bepalen in welke mate de consumenten de apparatuur gebruiken voor het maken van kopieën voor privé-doeleinden. Consumenten zouden **enkel dienen te betalen voor de gemaakte kopieën en niet op basis van het feit dat het apparaat in staat is kopieën te produceren**. Alle belangrijke belanghebbenden met inbegrip van de sector, consumentenorganisaties en rechthebbenden, zouden betrokken moeten worden bij de ontwikkeling en implementatie van dit onderzoek, teneinde de objectiviteit ervan te garanderen.

¹ « ...Om het bedrag van de forfaitaire vergoeding vast te stellen, wordt er rekening gehouden met de zwart/wit-snelheid, ook voor apparaten die kleurenkopieën produceren... » (Art. 2 – Koninklijk besluit betreffende de vergoeding verschuldigd aan auteurs en uitgevers voor het kopiëren voor privé-gebruik of didactisch gebruik van werken die op grafische of soortgelijke wijze zijn vastgelegd).